

Radiatoren tunen in

Handige appendages maken van radiatoren in hoge mate 'plug & play'-warmtegebruikers. Er is inmiddels ook een arsenaal aan regelaars en afsluiters waarmee de hydraulische balans optimaal kan worden ingesteld. Maar hoe slim en intelligent ook, het zijn en blijven hulpmiddelen. De kwaliteit van de vakman is bepalend.

Het doel van iedere klimaatinstallatie is het realiseren van een behaaglijk en gezond binnenmilieu. En dan met zo min mogelijk energiegebruik. Waterzijdig inregelen is daarvoor noodzakelijk. Met het huidige aanbod aan appendages is dat een fluitje van een cent. Of

toch niet?

Dimensioneren

De VSK-beurs is 'the place to be' als je het fijne wilt weten van inregelen van, in dit geval, cv-installaties. Alle bekende aanbieders van inregeltechnologie ge-

ven er acte de présence. Op de stand van Comap treffen we Marketing & ICT Manager Marc Loosen. "Inregelen is eigenlijk pas het laatste wat je doet", vertelt hij. "In de eerste plaats moet je de installatie correct dimensioneren. Daar hoort bij de keuze van de buisdiameter. En pas daarna het kiezen van de kranen."

Met behulp van een softwareprogramma kan de installatie worden berekend. Volgens Loosen is het inregelen van de afzonderlijke radiatoren dan niet moeilijk meer. "Mits je een kraan gebruikt die daarbij helpt."

Slimme kranen

"Het waterzijdig inregelen wordt weleens vergeten of het gebeurt niet correct", zegt Loosen. "Als er geen herkenbare instelstand op zit, is het aan de kraan niet te zien of de radiator is ingeregeld. Het inregelen zelf kan ook lastig zijn als je daarvoor een sleutel nodig hebt. Je draait dan met de sleutel of spindel de kraan eerste helemaal dicht en dan zoveel slagen open als de regelgrafiek aangeeft. Daar kun je je mee vergissen."

Fabrikanten elimineren de foutkans met 'slimme' kranen, zoals Comap met de UniverSAR. Loosen neemt het witte kapje van de kraan, waarna een inregelschaal zichtbaar wordt. "Kraan instellen, stand blokkeren en kapje terugplaatsen. Dat is alles. Niet alleen werkt dat makkelijker voor de installateur. Ook is het belangrijk dat degene die een installatie beheert of controleert, meteen kan zien dat de kraan op een bepaalde manier is ingesteld."

Geen geklapper

Bij Tour & Andersson zien we onder meer de nieuwe Multilux 4 van Heimeier, een universele aansluitcombinatie voor designradiatoren met tweepunts onderaansluiting. Een plug & play-voorziening, volgens de fabrikant. De

Ondanks plug & inregel

Vakkennis vereist

Joep van de Ven, directeur van CV Tuning uit Nijmegen, heeft van het waterzijdig inregelen van cv-systemen zijn beroep gemaakt. Hij noemt het inregelen de belangrijkste maatregel in een cv-optimaliseringstraject en vindt dan ook dat dit met grote zorg moet gebeuren.

Van de Ven regelt installaties volgens de delta-T methode, waarbij het temperatuurverschil tussen aanvoer en retour van de radiator de voorinstelling bepaalt. Delta-T kan vooral goede diensten bewijzen indien weinig informatie beschikbaar is over het cv-systeem, bijvoorbeeld na renovaties, of bij het inregelen in oudere gebouwen. Als de karakteristieken van een installatie bekend zijn, zouden de inregelafsluiters (voorinstelmethode) een meer aangewezen oplossing kunnen zijn. Immers, je kunt dan inregelen op basis van 'harde cijfers'. Maar zelfs dan is volgens hem een controle van de voorinstellingen via delta T noodzakelijk, omdat daarmee fouten in berekening of aanleg aan het licht komen. "Vergelijk het maar met het autoritje van de monteur, nadat hij de auto gerepareerd heeft".

Van de Ven begrijpt het enthousiasme over de 'plug & play'-inregelhulpen en juicht die ten dele ook toe. "Het instellen is inderdaad gemakkelijker, maar", zo zegt hij, "het is niet alles goud wat er blinkt." Met name de toepassing in combinatie met onderblokken bekijkt hij met een kritisch oog. Van de Ven: "Kruislings aangesloten radiatoren worden van nature gelijkmatig warm, ook langere radiatoren. Bij onderblokken is de verdeling minder goed, en daarmee vermindert dan ook de capaciteit van de radiator. Bovendien is het inregelen via de delta-T methode lastiger, omdat de temperatuur van de aanvoer die van de retour beïnvloedt. Ze zitten namelijk vlak naast elkaar."

een handomdraai

De 'knappe kop' van Giacomini

Marc Loosen met de UniverSAR (Comap)

← De onderblok-carrousel van Dafoss

montage – 'eenvoudig opklikken en klaar' – zou een kwestie van seconden zijn. De behuizing van de thermostatische afsluiter is fraai afgewerkt en doet uiterlijk niet onder voor de luxe radiatoren waarvoor hij bedoeld is. "Mooi, hè?", zegt Sales Director Gerrit van Doorn, die onze nieuwsgierigheid heeft opgemerkt. "Je neemt één appendage mee voor wandaansluiting of vloeraansluiting, het kan allebei. Je kunt de thermostaatknop links of rechts plaatsen. En je mag zelfs de aanvoer- en retourleiding omdraaien, al is dat natuurlijk niet de bedoeling. Die fouten worden gemaakt in de bouw. In dit geval heeft dat geen negatieve gevolgen meer. Je hoeft niet bang te zijn voor geklapper."

Knappe kop

Giacomini levert naar eigen zeggen een

'knappe kop'.

In dit geval de thermostaatkop R-470 die de handbediende knop vervangt en binnen 10 seconden op de radiatorkraan te zetten zou zijn. Waarschijnlijk iets rustiger maar net zo efficiënt gaat het er aan toe bij het RA-K onderbloksysteem van Danfoss. De Deense producent van onder andere klimaatregeltechniek heeft in zijn stand een creatieve opstelling van radiatoren gemaakt om de techniek voor het voetlicht te brengen. Het systeem wordt geleverd in een setverpakking en bestaat uit een bocht, een voorinstelbare RA-N afsluiter, een afsluitbaar onderblok, klemfittingen en naar keuze een RAE regulelement. Op het onderblok kunnen vanuit de vloer of de muur zowel stalen als kunststof leidingen worden aangesloten.

Renovatieradiatoren

Op de VSK heeft u radiatoren van allerlei, vaak luxe plumeau kunnen zien. Ook Stelrad en Henrad, onderdeel van de Caradon Groep, waren van de partij met een aansprekende modellijnen. Wellicht minder opvallend, maar zeer praktisch, zijn de renovatieradiatoren die onder de naam Renocompact (Stelrad) en Renorad (Henrad) op de markt worden gebracht. Met de renovatieradiatoren is het volgens de leveranciers bijzonder eenvoudig oude gietijzeren radiatoren te vervangen. De hart-afstand van de vervangingsradiatoren is afgestemd op de maten van de 'ouderwetse' leidingsystemen. Onder het motto 'Vervang oud door nieuw!' worden de radiatoren gepositioneerd als een kostenbewuste en flexibele oplossing voor renovatieprojecten •